

TAIDETEOLLISUUS KESKUSKOULU

Ohjelma lukuvuonna
1945–46

H E L S I N K I 1 9 4 5

TAIDETEOLLISUUS KESKUSKOULU

Ohjelma lukuvuonna
1945–46

HELSINKI 1945

Helsinki 1945
Frenckellin Kirjapaino Osakeyhtiö

Julkaisemalla tästä lähtien vuotuisesti taideteollisuuskeskuskoulun ohjelmavihkosen koulun johto on halunnut saada poistetuksi puutteen, joka on käynyt yhä tuntuvammaksi. Lukuisiin keskuskoulun toimintaa ja opiskelumahdollisuuksia koskeviin kyselyihin ja tiedusteluihin eivät säännöllisesti ilmestyvät vuosikertomukset voi antaa vastausta varsinkaan kun on kysymyksessä kulloinkin seuraavan lukuvuoden ohjelma. Tämänkin johdosta on opastusta antava ohjelmavihkonen osoittautunut tarpeelliseksi.

Koska opintosuunnitelmissa, hallinnossa y. m. pienempiä muutoksia voi tulla kysymykseen ohjelmavihkosen ilmestyttyä painosta, annetaan tiedot varauksella.

Helsingissä toukok. 25 p:nä 1945.

R a f a e l B l o m s t e d t.

I. JÄRJESTYSMUOTO JA HALLINTO.

Taideteollisuuskeskuskoulu on jaettu kahteen pääosastoon: Yleisen ammattikoulu taideteollisia ammatteja varten (pääasiallisesti iltaopetusta) ja Taideteollisuus-koulu (pääasiallisesti päiväopetusta).

Keskuskoulu on Suomen Taideteollisuusyhdistyksen perustama ja omistama opetuslaitos ja ylläpidetään se pääasiassa valtion ja Helsingin kaupungin antamalla avustuksella. Koulun tarkastajina toimivat valtion ammattioppilaitosten tarkastaja, Helsingin kaupungin ammattioppilaitosten tarkastaja, kouluhallituksen asettama piirustuksenopetuksen tarkastaja sekä Suomen Taideteollisuusyhdistyksen itsensä asettama tarkastaja.

Yleinen ammattikoulu taideteollisia ammatteja varten.

Keskuskoulun alemman pääosaston yleisen, ammattikoulun tarkoituksena on antaa päivisin taidekasityön ja taideteollisuuden palveluksessa oleville työntekijöille ja niiksi aikoville tietopuolista ja käytännöllistä ammattiopetusta sekä valmistavan että jatko-opetuksen muodossa sekä välittää opiskelijoilleen sellaisia yleissivistyksellisiä tietoja, jotka heidän toimissaan ovat tarpeen. Koulu vastaanottaa n. s. yleiselle kurssille oppilaiksi myöskin henkilöitä, joilla ei ole ammattia, tai joilla on taideteollinen ammatti, jota varten ei erikoista kurssia ole järjestetty. Yleisessä ammattikoulussa voivat myöskin ne henkilöt opiskella, joilla on aikomus myöhemmin pyrkiä taideteollisuuskouluun eli päiväkouluun.

Yleinen ammattikoulu taideteollisia ammatteja varten on jaettu yhdeksään ammattikurssiin, jotka ovat:

I. Yleinen kurssi, 3 luokkaa. Tarkoitettu oppilaille, joilla ei ole ammattia, tai joilla on taideteollinen ammatti, jota varten ei erikoista kurssia ole järjestetty.

II. Koristeveistäjien ja muovailijain kurssi, 3 luokkaa. Kurssi on lähinnä tarkoitettu ammattilaisille, jotka toimivat kivijalostusteollisuuden, huonekaluteollisuuden ja leikkikaluteollisuuden palveluksessa, esim. hautakivenhakkaajat, koriste-kivenhakkaajat ja -valajat, tekokiven muovailijat ja -valajat, stukkattöörit ja kipsinvalajat, huonekalukoristeiden veistäjät y. m.

III. Huonekalupuuseppien kurssi, 3 luokkaa. Tarkoitus selviää kurssin nimestä.

IV. Kivipiirtäjien ja -painajien kurssi, 3 luokkaa. Kurssi on jaettu kahteen päälinjaan: kiviapiirtäjät ja kiviainajat, kumpasellakin oma lukujärjestyksensä.

V. Kirjansitojain kurssi, 2 luokkaa. Kurssi on tarkoitettu opin suorittaneille kirjansitojille. Opetusta ei toistaiseksi anneta varsinaisessa kirjansidonnessa vaan ensi sijassa käsinkultauksessa ja kultasyrjän käsittelyssä.

VI. Koristemaalarien kurssi, 3 luokkaa. Kurssi on tarkoitettu koristemaalareille, kilpimaalareille, mainosmaalareille ja teattereiden kulissimaalareille.

VII. Kirjanpainajien kurssi, 2 luokkaa. Kurssi on tarkoitettu opin suorittaneille kirjanpainajille jotta opetusta siinä annetaan jatko-opetuksen muodossa silmälläpitäen sitä, että koulutus tällä alalla muulta osaltaan tulee tyydytetyksi muissa opetuslaitoksissa.

VIII. Latojien kurssi, 2 luokkaa. Kurssi on tarkoitettu opin suorittaneille latojille. Kts. muuten huomautusta kohdassa VII.

IX. Taidetakojien ja metallinpakottajien kurssi, 3 luokkaa. Kurssi jakaantuu kolmeen päälinjaan: a) taidetakoijat ja metallinpakottajat; b) kulta-sepät ja c) kaivertajat. Kullakin ammattilinjalla on oma lukujärjestyksensä.

Taideteollisuuskoulu.

Koulun ylemmän pääosaston, taideteollisuuskoulun tarkoituksena on antaa taidekäsityön ja taideteollisuuden aloille aikoville ja näitä aloja edustavien liikkeitten ja tuotantolaitosten palveluksessa oleville johtohenkilöille ja avustajille heidän toimessaan tarvitsemaansa yleistä taiteellista sekä tietuopuolista ja käytännöllistä koulutusta. Koulu toimii myöskin piirustuksenopettajien valmistuslaitoksena. Taideteollisuuskoulu on jaettu yhdeksään ammattiosastoon, jotka ovat:

A. Mallipiirustusosasto, 3 vuosikurssia. Osasto on yleisluontoinen vastaten tässä ominaisuudessaan iltakoulun yleistä kurssia. Se on lähinnä tarkoitettu itsenäisesti toimivia sekä erinäisten käsityö- ja kotiteollisuusliikkeitten ja tehtaitten palveluksessa olevia malli- ja kuosiopiirtäjiä varten.

B. Huonekalupiirustusosasto, 3 vuosikurssia. Osaston tarkoituksena on valmistaa huonekalupiirtäjiä, mutta sen ohella myöskin laajemmassa mielessä sisustustaiteilijoita, alaa edustavien liikkeitten ja tehtaitten valmisteitten myyjiä ja taiteellisia avustajia.

C. Koristemaalausosasto, 3 vuosikurssia. Osasto on tarkoitettu itsenäisesti toimivia sekä alaa edustavien liikkeitten palveluksessa olevia koristemaalareita, huonemaalauksen väritysneuvoja, kilpi- ja mainosmaalareita, lasimaalareita sekä teatterien kulissimaalareita varten.

D. Veisto- ja muovailuosasto, 3 vuosikurssia. Osasto on tarkoitettu itsenäisesti toimivia sekä alaa edustavien liikkeitten ja tehtaitten suunnittelevia taiteilijoita, koristemuovailijoita ja -veistäjiä varten.

E. Keramiikkaosasto, 3 vuosikurssia. Osasto on tarkoitettu itsenäisesti toimivia sekä keramiikka-teollisuuden palveluksessa olevia keramiikkoja ja koristetaiteilijoita varten. Pääaineena on keramiikka tai porsliininkoristelu.

F. Taidetaonta- ja metallinpakotusosasto, 3 vuosikurssia. Osasto on tarkoitettu ammattia käsityö-mäisesti harjoittaville tai taideteollista metalli-työtä edustavien liikkeitten ja tehtaitten palveluk-sessa oleville piirtäjille, suunnitteleville taiteili-joille ja avustajille.

G. Piirustuksenopettajien valmistusosasto, 3 vuosi-kurssia. Päästötodistus osastolta on kelpoisuus-ehdona piirustuksenopettajan virkoihin maan oppi-kouluissa.

H. Graafillisen taiteen osasto, 3 vuosikurssia. Osasto on tarkoitettu mainos- ja kirjataiteen aloille aikoville. Tämän mukaisesti on osasto jaettu kah-teen opintolinjaan, joilla kullakin on oma lukujär-jestyksensä.

I. Tekstiilitaiteen osasto, 3 vuosikurssia. Osaston tarkoituksena on ensisijaisesti valmistaa itsenäi-sesti kudontataidetta harjoittavia taiteilijoita tai alaa edustavien liikkeitten palvelukseen otettavia suunnittelevia taiteilijoita, avustajia ja myyjiä.

Hallintoneuvosto.

Keskuskoulun ylimpänä hoitajana ja valvojana toimii Suomen Taideteollisuusyhdistyksen hallintoneuvosto, johon kuuluvat yhdistyksen puheenjohtaja, keskuskoulun rehtori, taiteellinen johtaja sekä 12 varsinaista jäsentä, joista yksi on valtion asettama sekä kaksi Helsingin kaupungin asettamaa varajäsenineen. Tämän lisäksi on Taideteollisuusyhdistys valinnut hallintoneuvostoon kolme lisäjäsentä.

Johtokunta.

Koulun lähin johto on uskottu johtokunnalle, johon kuuluvat: Taideteollisuusyhdistyksen puheenjohtaja professori J. S. Sirén puheenjohtajana, yhdistyksen varapuheenjohtaja vuorineuvos C.-G. Herlitz varapuheenjohtajana, ylijohtaja Y. Sadeniemi, yhdistyksen rahastonhoitaja, kamreeri L.-I. Hänninen, yhdistyksen sihteeri, taiteilija M. Kutvonen, kuvanveistäjä Emil Filén sekä keskuskoulun rehtori ja taiteellinen johtaja.

Opettajakollegi.

Opettajakollegiin, jonka tehtävänä on valmistella johtokunnan käsiteltäväksi joutuvat, keskuskoulua koskevat kysymykset, kuuluu rehtori, taiteellinen johtaja sekä kymmenen koulun pääopettajaa.

Rehtori.

Blomstedt, Arno Rafael, dipl. arkkitehti. Tavattavana koulun kansliassa maan. ja keskiv. klo 18,30—19,30, perj. klo 16—17 sekä luku-kausien alussa lähemmin ilmoitettavina aikoina. Puh. 31 617.

Taiteellinen johtaja.

Brummer, Kaarle Arttu, sisustusarkkitehti. Tavattavana kirjasto-huoneessa päivittäin klo 10—12. Puh. 31 750 ja 38 030.

Kanslia.

Avoinna joka arkipäivä klo 10—12. Puh. 31 617.

Esimies: **Blomstedt**, rehtori. Kanslisti ja kassanhoitaja: **Collin Lisa**. Kanslianapulainen: **Riiheläinen, Aune**. Ylivähtimestari: **Holmberg, G. A.**

Kirjasto.

Kirjastonhoitaja: **Brummer**, taiteell. joht. A m a n u e n s s i: **Lindell, Lisa**.

Kirjasto lukusaleineen, joka myöskin on yleisön käytettävänä, pidetään avoinna lukukausien aikana tiistaisin ja perjantaisin klo 12—14 ja 19—21, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19—21 sekä maanantaisin ja torstaisin klo 17—19.

Lukuvuosi.

Syyslukukausi alkaa maanantaina syyskuun 17 p:nä ja päättyy lauantaina joulukuun 22 p:nä. Kevätlukukausi alkaa tiistaina tammiukuun 8 p:nä ja päättyy lauantaina toukokuun 12 p:nä. Taideteollisuuskouluun pyrkiville alkaa koekausi maanantaina syyskuun 2 p:nä.

Pääsyehdot.

Yleiseen ammattikouluun taideteollisia ammatteja varten: Todistus suoritetusta kansakoulun kurssista tai vastaavista tiedoista.

Taideteollisuuskouluun: Vähintään 17 vuoden ikä, todistus suoritetusta kansakoulun kurssista tai vastaavista tiedoista. Hakijan on kahden viikon aikana ennen varsinaisen syyslukukauden alkamista suoritettava kokeet käsivarapiirustuksessa, sommittelu-piirustuksessa sekä erinäisissä muissa harjoitusaineissa. Hyväksytyt jatkavat tämän jälkeen kokeita osallistuen kaikkiin asianomaisen ammattiosaston oppitunteihin syyslukukauden loppuun, jolloin lopullinen karsinta suoritetaan.

Piirustuksenopettajien valmistusosastolle pyrkiviltä vaaditaan pääsyä varten ylioppilastodistus. Koeaika kuten muiden hakijain.

Hakijoita kehoitetaan mikäli mahdollista ilmoittauduttaessa esittämään itsenäisesti suorittamiaan piirustuksia ja muita töitä.

Koulumaksut.

Yleisessä ammattikoulussa taideteollisia ammatteja varten: Ammatissa työskentelevät 100 mk ja muut oppilaat 300 mk lukukaudessa.

Taideteollisuuskoulussa: Ammatissa työskentelevät 300 mk ja muut oppilaat 750 mk lukukaudessa.

Pääsykokeitten ensimmäiseltä osalta suorittavat uudet hakijat lisäksi 200 mk.

Oppilailta, jotka ovat suorittaneet koko koulun kurssin mutta haluavat jatkaa opintojaan määrätyissä aineissa kannetaan lukukausimaksua 150 mk oppiainetta kohti.

Varattomuustodistuksen esittäville myönnetään helpotusta tai täydellistä maksuvapautta.

II. ILMOITTAUTUMINEN, OPINNOT JA TUTKINNOT.

Ilmoittautuminen. Keskuskoulun kirjoissa olevien oppilaitten sekä uusien hakijain tulee ilmoittautua rehtorinkansliaan pääkaupungin sanomalehdissä elokuun alussa lähemmin ilmoitettavana aikana. Koulumaksu on suoritettava ilmoittautumistilaisuudessa. Uusien pyrkijäin tulee esittää viimeinen koulutodistus ja papintodistus taikka ote siviilirekisteristä. Piirustuksenopettajien valmistusosastolle hakeva esittääkään lisäksi ylioppilastodistuksensa. Ilmoittautuminen voidaan myöskin suorittaa kirjeellisesti tai asiamiehen kautta milloin koulumaksu ja asianmukaiset todistukset on oheenliitettävä. Entisestään jo koulun kirjoissa olevien oppilaitten tulee tällöin koulumaksun ohella lähettää opintokirjansa kuittausmerkintää varten.

Myöhästynyt ilmoittautuminen otetaan huomioon ainoastaan mikäli rehtori esitetyn syyn perusteella on sen hyväksynyt. Lukuvuodeksi 1945—46 ei vastaanoteta uusia oppilaita kirjainpainajien ja latojen kursseille VII ja VIII.

Opinnot ja tutkinnot. Kunkin opiskelijan tulee lukukauden alussa ilmoittautua opettajille niissä aineissa, jotka kuuluvat hänen opintosuunnitelmaansa saadakseen opettajan merkinnän opintokirjaansa. Varsinainen oppilas on velvollinen seuraamaan hänen ammattikursiaan tai ammattiosastoan varten vahvistettua opintosuunnitelmaa ellei rehtori erikoistapauksissa anna poikkeukseen suostumustaan. Kaikille pakollisissa aineissa hyväksyvät arvosanat saaneille oppilaille annetaan 1 ja 2 luokalta tai vuosikurssilta siirtotodistus ja viimeistä lukuvuotta opiskelleille päästötodistus. Ehdot saaneitten oppilaitten tulee suorittaa vaaditut kokeet lähemmin annettavien ohjeiden mukaan.

III. OPETTAJAT.

- Ahtaja**, Aarno Veli, taiteilija. Piirustus elävän mallin mukaan.
- Allardt**, Gösta Martin, faktori. Hinnoittelu ja tariffioppi.
- Blomstedt**, Arno Rafael, dipl.arkkitehti. Sommittelu- ja ornamentti-piirustus.
- Brummer**, Kaarle Arttu, sisustusarkkitehti. Muoto-oppi, heraldiikka, sommittelu- ja huonekalupiirustus.
- Cronstedt**, Carl Olof Anton, dipl.arkkitehti. Rakennuspiirustus.
- Dahl**, Raoul, faktori. Ammattioppi ja -talous kivipiirtäjille ja -painajille.
- Ekholm**, Kurt Wilhelm, keramiikkataiteilija. Keramiikan historia.
- Elenius**, Elsa Ismene, keramiikkataiteilija. Keramiikka ja keramiikan teknologia.
- Engblom**, Helge Runar, sisustusarkkitehti. Käsivara- ja ornamentti-piirustus.
- Erkelenz**, Björn Holger Wilhelm, mainostaiteilija. Graafillinen sommittelupiirustus.
- v. Essen**, Nils Jürgen, kauppatieteen kandidaatti. Kirjanpito.
- Filén**, Emil Richard, kuvanveistäjä. Muovailu ja puunveisto, ammattioppi ja kipsinvalanta.
- Hamara**, Väinö, kultaseppä. Metallinpakotus.
- Hariola**, Siiri Sofia, koristetaiteilija. Porsliininkoristelu.
- Harsti**, Reino Aksel, taiteilija. Etsaus.
- Hervo**, Väinö Johannes, taiteilija. Käsivarapiirustus ja öljymaalauk.
- Horma**, Kustaa Adolf, kansakoulunopettaja. Ammattilaskento.
- Hämäläinen**, Lauri, lehtori, taiteilija. Kaunokirjoituksen opetuksen metodikka ja harjoitusluokat.
- Innari**, Kirsti Armida, tekstiilitaiteilija. Käsityö- ja sommittelu-harjoitukset.
- Jysky**, Kustaa Adolf, koristetaiteilija. Käsivarapiirustus, ammatti- ja koristemaalaus.
- Järvelä**, Jonas, taiteilija. Aineoppi maalareille.
- Järvinen**, Reino Leonard, kuvanveistäjä. Kivenveisto.
- Kutvonen**, Martti Aleksanteri, taiteilija. Käsivarapiirustus, tekstausta ja tekstauksen teoria.

Laine, Heikki Johannes, puuseppämestari. Puusepäntyo.
Lappalainen, Wisa, dipl.insinööri. Ammattilaskento.
Laurén, Per-Åke, taiteilija. Piirustus elävän mallin mukaan ja muotoanatomia.
Lindström, Arthur Waldemar, osastonhoitaja. Kivipainaminen.
Luutola, Erkki Väinö, insinööri. Huonekalurakennepiirustus, aine- ja konstruktio-oppi.
Malisto, Hannes, koristetaiteilija. Tekstaus, linoleumipainanta ja kirjansitojen ammattiopetus.
Matilainen, Kurt Edvard, taiteilija. Käsivarapiirustus.
Meila, Erkki Wiljam, faktori. Painamisteoria.
Mikkonen, Verner, faktori. Painaminen.
Mustonen, Juuso, kansakoulunopettaja. Äidinkieli.
Nuora, Aatto Johannes, faktori. Latominen ja tekstaus.
Närhi, Beda Kerttu Matilda, taiteilija. Käsivarapiirustus.
Okkonen, Uuno Svante, teräskaivertaja. Metallinpakotus.
Otava, Saimi Karoliina, graafikko. Kirjankuvitus.
Pajatti, Armas Vilhelm, faktori, kirjapainokoulun johtaja. Ammatti-
 piirustus ja ladonta.
Pimiä, Lauri, fil.tohtori, dosentti. Projektiopiirustus ja perspektiivi-
 oppi.
Potila, Hulda, tekstiilitaiteilija. Tekstiiliharjoitukset, ammattioppi
 ja -piirustus.
Puukari, Arvo Lauri Johannes, kauppatiet.kandidaatti. Mainonnan
 teoria.
Richter, Edvard, fil.maisteri. Taidehistoria.
Rosola, Yrjö, kuvanveistäjä. Muovailu ja puunveisto.
Saalas, Anna-Liisa, taiteilija. Piirustuksenopetuksen metodiikka ja
 harjoitusluokat.
Sarvajoki, Jorma Lauri Kalervo, kirjansitoja. Kirjankultaus ja kulta-
 syrjänharjoitukset.
Savia, Tyyne Elisabet, valokuvaaja. Valokuvaus.
Sjöström, August Konstantin, kansakoulunopettaja. Äidinkieli.
Suhonen, Jorma Olavi, mainostaiteilija. Graafinen sommittelupiirus-
 tus ja värioppi.
Sundqvist, Lauri Oskar, kultaseppä, johtaja. Kaiverrus ja kulta-
 sepäntyo.
Söderström, Paul, mainostaiteilija. Käsivarapiirustus.
Tanner, Vilho Matias, kiviopiirtäjä. Kiviopiirustus.
Terho, Emil Artturi, dipl.insinööri. Ammattioppi ja -talous sepille ja
 metallinpakottajille.
Turunen, Hugo Armas, kaivertaja. Kaivertaminen.

Verho, Yrjö Jalmari, taiteilija. Käsivarapiirustus.

West, Petter Werner, sisustusarkkitehti. Huonekaludetaljipiirustus.

Wickberg, Nils Erik, dipl.arkkitehti. Tyylioppi.

Wikstén, John August, dipl.insinööri. Ammattioppi kirjaltajille.

Vuorio, Väinö Anselm, faktori, kirjapainon johtaja. Ammattioppi, graafinen tyylioppi ja graafiset monistusmenetelmät.

Väänänen, Viesti Aatos, teknikko. Ammattiopiirustus sepille ja metallinpakottajille.

IV. LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Erinäisissä opetusaineissa ovat luennot ja harjoitukset yhteisiä keskuskoulun molemmille pääosastoille, yleiselle ammattikoululle taide-teollisia ammatteja varten ja taideteollisuuskoululle.

ik-merkintä tarkoittaa että k. o. ainetta opetetaan ainoastaan ensimmäinisessä koulussa ja pk-merkintä että sitä opetetaan ainoastaan jälkimmäisessä; ipk = molemmissa kouluissa.

Aineoppi. ipk. (ammatti- ja koristemaalarit). Kemian alkeet. Maaliaineiden kemialliset suhtautumiset toisiinsa, maalattavaan pintaan ja ilmastollisiin vaikutteihin y. m. Tavallisimmat maalivärit ja sideaineet sekä niiden käytäntöön soveltaminen.

Ammattilaskento. ik. Laatuluvut, mitat, päätös-, verranto-, keskiarvo-, yhtiö-, prosentti-, korko- ja vaihtolasku. Esimerkkejä eri ammattien aloilta.

Ammattimaalaus. ipk. Värien tavoitteluharjoituksia. Erilaisten tehtävien yhteydessä pohja- ja erilaisten pintakäsittelyjen neuvontaa. Tekstausharjoituksia eri tarkoituksia varten sovellettuina. Kilpimaalausta (lasille, pellille y. m.) Kalkkimaalausta.

Ammattioppi. ipk (huonekalupuusepät ja -piirtäjät).

I A m m a t t i t e k n i i k k a: Huonekalujen rakenne ja työtekniikka. Vaneeraus ja liimaus. Kokoaminen ja pintakäsittely.

II A i n e o p p i: Kuivaus. Puutavara, vanerit ja viilut, tarvikkeet sekä tavallisimmat koti- ja ulkomaiset puulajit.

III T y ö k a l u t ja t y ö s t ö k o n e e t (ainoast. huonekalupuusepät). Käsityökalut, konetyökalut. Terien valmistus ja asettelu. Puuntyöstökoneet. Voimansiirtimet ja sähkömoottorien hoito. Teknillisiä laskutehtäviä.

Ammattioppi- ja talous. ik (kiviopiirtäjät ja -painajat). Yleisselostus graafillisesta alasta ja sen kolmesta päähaarasta, kohopaino, syväpaino ja laakapaino. Kivipainannon synty ja historia. Käsikivipainanta. Ylipainamisen menetelmä. Fotomekaaniset monistumenetelmät. Reprodutiokamera. Rasterijärjestelmän vaikutustavat. Kromolitografia. Negatiivi- ja positiivikopiointi. Kivi- ja offsetpainanta. Paperinvalmistus ja eri paperilaadut. Painovärit. Kivipainon järjestely. Hinnoittelu.

Ammattioppi ja -talous. ik. (metallinpakottajat, kultasepät ja kaivertajat). Alan yleisempien metallien ja niiden ominaisuuksien tuntemista, metallien käsittelyä, möystämisen ja karkaisemisen vaikutusta. Työvälineiden tuntemista ja käyttöä. Sähköopin alkeet. Niklaus ja hopeointi. Seoslaskelmat, palkka- ja urakkapalkkalaskelmat sekä lyhyt esitys omakustannus- ja kannattavuuslaskennasta.

Ammattioppi. ipk (muovailijat). Kipsivalannon teoria. Kipsimuottien teko saveen tai plastoliiniin muovailuista esineistä. Kappalemuotteja fajanssi- ja tinaesineiden valamista varten.

Ammattioppi. ik. (painajat ja latojat). I Selostus eri graafisista painamismenetelmistä, paperin ja kuvalaattojen valmistamisesta ja kirjansidonnasta. Graafista alaa sivuavat lait ja asetukset. Kirjapainojen järjestely. II Standarttitekstausta ja -piirustus. Mekaniikka, sähkö- ja lämpöoppi. Aine- ja lujuusoppi. Karkaisu, valu, hitsaus ja juotos. Laakerit ja voitelutekniikka. Voimansiirtolaitteet. Ilman kostutuslaitteet.

Ammatti- ja aineoppi. pk (tekstiiliosasto). Perussidokset, johdetut sidokset, vaihto- ja vahvistetut sidokset. Kuviolliset sidokset. Kaavan hajoitus. Eri numerojärjestelmät.

Puuvillan, pellavan, villan ja silkin ominaisuudet ja käyttö.

Ammattiopirustus. ipk (huonekalupuusepät ja -piirtäjät). Työpiirustusten lukeminen. Yksinkertaisemmat ja vaikeammat liitokset ja rakenteet. Erilaisen huonekalujen piirustuksia mittakaavassa 1 : 1. Kiinteitten sisustusten työ- ja kokoamispiirustuksia. Mittasuhteet. Vaativampien, sekä nykyajan että tyylihuonekalujen työpiirustusten laadintaa mittakaavassa 1 : 10 piirrettyjen esikuvien mukaan sekä myöskin itsenäisesti sommiteltuja ehdotuksia soveltaen. Opintokäyntejä suurempiin huonekalutehtaisiin. Käytännöllistä harjoittelua kesäisin.

Ammattiopirustus. ik. (kirjansitojat). Kirjanselkien ja kansien sommitteluja koko- ja puoliranskalaisiin sekä varastositeisiin ja työpiirustusten laadintaa sekä painantaa käyttämällä leimoja, viivoja ja koristekuvioita.

Ammattiopirustus. ipk. (metallinpakottajat, kultasepät ja kaivertajat). Mittausopillisia tehtäviä, monikulmiot, ellipsi y. m. käyriä viivoja. Kappaleiden esittäminen pohja-, pysty- ja sivukuvain avulla. Kappaleiden pintain levittäminen tasolle. Suuntaisperspektiivi.

Käyrien pintojen rajoittamien kappaleiden tasoleikkauksia. Leikkauskuvioiden muodon esittäminen ja vaippapintojen levittäminen leikkausviivoinen tasoon. Kappaleiden tunkeutumisesta toistensa lävitse. Kappaleiden piirtäminen mittasuhteessa.

Opitun soveltamista käytännöllisiin tehtäviin. Työpiirustuksien laatiminen.

Ammattiopirustus ja ladonta. ik. Erilaisten yhden- ja useammanväristen painotuotteitten luonnostelua. Jokaisesta työstä laaditaan useampia luonnoksia, joista valitaan ja viimeistellään lopulliset, ladontaohjeina käytettävät ehdotukset.

Ammattiopirustus. pk. (tekstiiliosasto). Sidosopin kertauksena piirretään kaikista ammattiopissa selostetuista sidoksista määrätty luku esimerkkejä. Tutkimusharjoituksia, sidossuunnitelmia ja työpiirustuksia 10:een eri kankaaseen.

Etsaus. pk. Levyn valmistaminen, piirtäminen, syövytys ja painaminen eri menetelmin (neulaetsaus, pehmeäpohja- ja aqatintasyövytys, kuivaneula).

Graafinen käsivarapiirustus. pk. Lyijykynäpiirustusta kipsin mukaan. Asetelmia. Harjoitustehtäviä eri tekniikkoja ja suoritustapoja soveltamalla. Akvarelliharjoitelmia. Kaikissa tehtävissä huomioiden eri piirustusvälineiden, paperilaatujen ja sovellettavien monistusmenetelmien vaatimukset. Kotitehtävänä tilannekuvia y. m.

Esinepiirustusta. Eri aineiden pintavaikutelmaa esittävää piirustusta ja maa-
lausta. Kasveja ja eläimiä. Käsien ja kasvojen piir.tutkielmia.
Työkuvia, rakennuksia, urheilu- ja matkakuvia, sisäkuvia, pukuharjoitelmia.
Henkilösommitelmia. Krokiippiirustusta. Ulkoilmaapiirustusta.

Graafinen sommittelupiirustus. pk. Grafiikan yleiset periaatteet. Julisteiden,
pakkauksien, lentokirjasten ja taiteilehtisten, kirjankansien, liikemerkkien,
otsikkoketkausten ja ilmoituspiirrostien käsittelyä sekä erinäisiä valmistus-
probleemoja graafikon ammatissa. Alkuluonnos ja viimeistellyn työn laati-
minen.

Esitelmin: Teknillinen grafiikka ja mainos, valokuvaus graafikon ammatissa,
tutkimus liikemerkeistä, näyteikkuna ja näyttelytekniikan kehitys, kirjat,
valo ja mainos sekä tekstaus liikemainonnan palveluksessa.

Graafinen tyylioppi. ipk. Selostus kirjan ja tyyppikirjainten kehityksestä hi-
storiallisten tyylien valossa. Kirjainten ja ornamenttien piirtämistä.

Graafiset monistusmenetelmät ja typografia. pk. Selostus eri graafisista moni-
stusmenetelmistä, kuvalaattojen ja paperin valmistuksesta sekä kirjansidon-
nasta.

Harjoitusluokat. pk. (kaunokirjoitus). Opetusharjoittelua. Yhteisiä kuuntelu-
tunteja. Opetusopin konferensseja.

Heraldiikka. pk. Vaakunan synty ja käyttö. Heraldinen tyyli. Luennoissa
opitun soveltamista piirustusharjoituksissa.

Hinnoittelu ja tariffioppi. ik. (painajat ja latojat). Tariffilaskentaa »Työehto-
sopimuksen» mukaan. Hinnoittelua ja omakustannusten laskemista »Kirja-
painotöiden minimihinnoittelutariffia» apuna käyttäen.

Huonekalupiirustus. pk. Katsaus huonekalujen tyylihistoriaan. Mittatutki-
muksia annettujen esikuvien nojalla. Huonekalupiirustusten jäljennöksiä.
Huonekaluprojektiopiirustusta mittakaavassa 1 : 10 annetun valokuvan mu-
kaan. Erillisten huonekalujen sommittelua mittakaavassa 1 : 10. Sisustuksia
yksityisiä huoneita, koteja, myymälöitä, ravintoloita, kahviloita, konttoreita
y. m. varten.

Välitöinä historiallisten tyylihuonekalujen piirustusta.

Kaivertaminen. ik. Aloittelijoille kaivertimien teroituksen harjoituksia. Yk-
sinkertaista suorien ja käyrien viivojen kaivertamista. Kuvioden, kirjaimien,
tekstin ja kirjainyhdistelmien kaivertamista.

Teräskaivertajille punsseliin ja muottien (stanssin) kaivertamista.

Kaunokirjoituksen metodiikka. pk. Tyyppikirjaimiston kertaus. Kirjoituksen
historiaa. Kasvatus- ja opetusopin peruskysymyksiä. Kaunokirjoituksen ope-
tussuunnitelma. Yhteisiä kuuntelutunteja kansa- ja oppikouluissa.

Kaunokirjoitus. pk. Tyyppikirjaimisto. Muoto-, käsiala- ja taulukirjoitus-
harjoituksia.

Keraaminen teknologia. pk. Eri savilaadut ja niiden kokoomus. Lasitukset ja
niissä käytetyt oksidit. Värejä kehittävät aineet. Lasitusaineitten kaavat ja
niiden laskemiset.

Keramiikan historia. pk. Vleiskatsaus keramiikkataiteen syntyyn ja jakoon.
Lasitustaiteen synty ja kehitys Egyptissä ja Persiassa. Kreikkalainen mal-
jakkotaide ja Tanagrafiguurit. Renesanssikeramiikka Italiassa ja Ranskassa.

Saksalainen kiveistavara 1500-luvulla. Barokkiajan Delftfajanssit ja niiden vaikutus eurooppalaiseen keramiikkataiteeseen. Ranska, Saksa, Tanska ja Ruotsi rokokooajalla. Josiah Wedgwood Englannissa, keramiikan suurteollisuuskäsittelyn luoja. Kiinalainen porsliini ja »pehmeä» ranskalainen ja italialainen. Böttger, eurooppalaisen porsliinin keksijä ja Meissenin tehdas. Meissen, Heroldin ja Kändlerin johdossa. Wienin, Berlinin, Höchstin, Fürstenbergin, Frankenthalin, Ludwigsburgin, Nymphenburgin ja Fuldan tehtaas. Sévren »pehmeä» ja aito porsliini. Englanti ja Tanska sekä eräät ruotsalaiset kokeet.

Keramiikka. pk. Yksinkertaisempia dreijausharjoituksia. Vaikeammanteosten esineitten kuten kastemaljojen, kukkamaljojen, kahvi- ja teekalustojen, tarjottimien, puutarhauurnien y. m. dreijausta oppilaitten itsensä somittelemien mallien mukaan. Keramiikkamaalauksia ja plastillista y. m. koristelu. Latomista polttouuniin ja uunin lämmityksen seuraamista.

Kirjankultaus. ik. Kirjankultauksen välineet ja aineet. Viivojen ja koristeiden painamisharjoituksia. Somittelujen aikaansaaminen koristeyksiköistä. Puol- ja täysranskalaisten siteitten koristelu.

Kirjankuvitus. pk. Satujen, kertomusten, runojen ja novellien kuvittamistehäviä ja kansien somittelua. Kuvan ja tekstin keskinäinen suhde. Taittamisharjoituksia. Musta-valkoisen ja moniväriyhdistelmien käyttö eri kirjapainomenetelmissä.

Kirjanpito: ipk. Pienemmän työpajan tai ateljeerin kirjanpito. Sarekemethodi.

Kivenveisto. ipk. Matala- ja korkearelievien hakkausta graniittia, vuolukiveä ja marmoria käyttäen. Eri pintakäsittelytavat. Pistelykoneen käyttö. Tekstin kaiverrus ja mekaaninen tekstaas eri kivilajille.

Kivipainanta. ik. Kiven hionta. Etsaus (tushityöt). Värioppi. Yksinkertaisempien kiviipiirrosten painatus. Kiven raehionta rasvaliitupiirustuksia varten. Selatiiniipiirrosten mustaus. Rasterilitografiojen painatus. Ylipainatustyöt ja painatus konekiviltä. Offsetpainatus (Vendum). Työnäytteiden itsenäinen suoritus.

Koristemaalaus. ipk. Harjoitustehtäviä liimaväriä käyttäen. Nauha- ja pintaornamenttejä. Tekstausta. Värien soinnutustehtäviä julkisivujaksoja ja huoneryhmiä varten. Katto- ja seinäkoristelutehtäviä liima- ja öljyväriä sekä al seccoä käyttäen.

Kromolitografia. ik. Kiven hiominen sileäksi. Yksi- ja kaksiväristen kuvien piirtäminen sileälle kivelle eri piirustusmaneerejä käyttäen. Rakeisen kiven hiominen. Yksi- ja kaksiväristen töiden piirtäminen rakeiselle kivelle. Asteettaisesti vaikeampia, useammanvärisiä töitä.

Kultasepäntö. ik. Sahaus- ja viilausharjoituksia. Juotosharjoituksia. Aluksi yksinkertaisten ja myöhemmin vaativampien korujen ja esineiden valmistamista.

Kultasyrjänsästä. ik. Välineet ja aineet. Sileän kultasyrjän teko ja sen koristelu eri menetelmin.

Käsityöharjoitukset ja -sommittelu. pk. (piir.opettajakokelaat ja tekstiilipilaat). Perussidokset. Etupistoharjoituksia ruuduttaen ja raidottaen. Kangasliitoksia omintakeisin työtavoin ja pistoin. Reikäömmel-, tylli- ja

koruommelharjoitelmia. Mallikirjan teko erilaisia koristepistoja soveltaen. Niinpunontaitoa. — Kaikki tehtävät askartelutyön luontoisia.

Käsivarapiirustus. ipk. Yleinen ammattikoulu taideteollisia ammatteja varten: Lyijykynä- ja hiilipiirustusta kipsimallien y. m. esineiden mukaan sekä asetelmia muoto-, valo- ja varjoilmiöitten tutkimista silmälläpitäen. Värillisille piirustuspaperille asetelmaharjoitelmia hiilellä ja liiduilla. Tushipiirustusta, laveeraus- ja vesivärimaalausta. Perspektiivi- ja valööri-ilmiöitten tarkkailu. Tehtävät sovellettu eri ammattialojen vaatimukset huomioiden. Taideteollisuuskoulu: Yleisen piirustuksellisen harjaantumuksen saavuttaminen sekä pyrkimys taiteelliseen ilmaisuun. Opetus sovellettu silmällä pitäen eri oppilasryhmien tarpeita heidän tulevassa toiminnassaan. Aiheen tarkka viivallinen esitys. Valo- ja varjoilmiöt. Valöörit. Paikallisvärit. Värisoinnutus. Rythmi. Liikunta. Suhteet. Perspektiivi. Esineiden, asetelmien, ihmis-, kasvi- ja eläinaiheiden kuvaamista, ulkoilmapiirustusta ja -maalausta, arkkitehtuuriaiheita ja sommitteluja. Mielikuvituspiirustusta. Omakohtaisen näkemyksen kehittäminen.

Linoleumipainanta. pk. Kuvalaattojen kaiverrusta linoleumiin ja painantaa kankaalle.

Mainonnan teoria. pk. Mainonnan sielutiedettä. Myynnin ja mainonnan suhde toisiinsa sekä sellaiset mainosmuodot, jotka eivät esiinny graafisen osaston muiden oppiaineiden yhteydessä.

Merkantiliitografia. ik. Kiven hiominen. Litografitushin valmistus. Yksiväristen kuvien piirtäminen sileälle kivelle. Rasterilevyyn käyttö. Kaivertaminen kiilloitetulle kivelle. Viivoituskoneen käyttö. Asfalttientsaus.

Metallinpakotus. ipk. Punsseliin valmistus. Pakotettavien metallien ominaisuudet. Yksinkertaisempia ja vaikeampia harjoitustehtäviä sinkki- ja messinkilevyille. Siselöintiä ja eri työtapoja jalo- ja epäjalometalleja käyttäen korujen ja koriste-esineiden valmistuksessa. Esineet tehdään pääasiallisesti koulussa laadittujen sommitelmien mukaan.

Muotoanatomia. pk. Luusto-oppi. Lihasoppi. Luennoilla esitetyn pohjalla piirustustehtäviä.

Muoto-oppi. pk. Esineen rakenteellinen ja koristeellinen muotoilu. Yleiskatsaus eri taidekäsityö- ja taideteollisuusalan tekniikkaan. Esineen esteettinen arvo ja siihen vaikuttavat tekijät. Suomen taideteollisuuden historiaa. Nykyajan koriste- ja sen perinteet eri maissa. Värisointuoppi. Kirkollinen taidekäsityö.

Muovailu. ipk. Käyttö- ja koriste-esineiden sekä rakenteellisten koristeiden muovailua eri aineita käyttäen osaksi mallien ja osaksi oppilaitten omien sommitelmien mukaan. Myöhemmässä vaiheessa muovailua elävän mallin mukaan.

Ornamenttipiirustus. ipk. Ornamentiikan systematiikkaa. Ornamentin riippuvaisuus aineesta ja työtavasta. Luonnonaihe ja tyyllittely. Koristetyyliesikuvien jäljentämistä eri piirustus- ja maalaustapoja soveltamalla.

Painaminen. ik. Kirjapainovärien käytännöllisiä sekoitusarjoituksia. Värien suunnittelua latojen valmistamiin töihin sekä niiden painamista. Kohopainamistekniikan opetusta. Autotyypiakuvien käsittelyä ja paikkausharjoituksia erilaisille painopapereille. Monivärikuvien painamista.

Painamisen teoria. ik. Vanhojen kirjakokojen ja niiden painamistavan historiikkaa. Sivujen asemointi ja kehilöiden teko. Paperistandardit. Painokoneiden rakenne ja niillä työskentelyssä varteenotettavien seikkojen selvittelyä.

Perspektiivioppi. ipk. I. Peruskäsitteet. Suorain kuvat. Perustason kuvaaminen. Pystysuorat janat. Perspektiivikuvan piirtäminen kahden projektion avulla. Ympyrä eri asennoissa. Varjokonstruktiot. Peilikuvat. — Kaikki erilaisina sovellutuksina piirustustehtävissä.

II. Distanssipisteet. Ruudukot frontaaliasennossa. Mittapisteet. Ympyrä eri asennoissa. Perspektiivikuvan piirtäminen mittojen ja ruudukkojen avulla. Distanssin suurentaminen. — Kaikki erilaisina sovellutuksina piirustustehtävissä.

Piirustuksenopetuksen metodiikka ja harjoitusluokat. pk. Lyhyt historiallinen katsaus piirustuksenopetuksen kehitykseen. Lapsipiirustuksen psykologiaa. Piirustuksenopetuksen järjestelmä. Piirustuksenopetuksen aihepiirien käsittelyä ja metodisia ohjeita, sekä näihin liittyviä piirustustehtäviä. Opetusohjelmia. Opetuksen kuuntelua ja opetusharjoituksia keskimäärin 2 kertaa viikossa III:lla vuosikurssilla.

Piirustus elävän mallin mukaan. ipk. Stafliapiirustusta hiilellä ja väriliiduilla alastoman tai puetun mallin mukaan. Detaljitutkielmia. Liikuntatutkielmia. Croquis-piirustusta.

Porsliinimaalaus. pk. Värien ja työvälineiden käytön opetusta. Pensseliteknikkaa. Ali- ja yllälasitusmaalausta. Rannutusta. Käyttö- ja koriste-esineiden koristelua.

Projektiopiirustus. ipk. (lyhyempi kurssi). Projektiot kahdelle tasolle. Perustehtäviä. Kolmas projektiio. Sylinteri. Kartio. Pallo. Tasoleikkauksia. Ellipsi. Pyöräyskappaleet. Ruuviviiva. Varjokonstruktiot. (Pitempi kurssi): S:a kuin edellisessä sekä eri kappalten leikkauksia, ruuvipinnat ja soikeat kappaleet.

Puunveisto. ipk. Veistorautojen kunnostamista ja veistoa eri työvaiheissa sekä huonekaluornamenttien, erinäisten käyttö- ja koriste-esineiden veistoa eri puulajeja käyttäen.

Puusepäntyö. ik. Perehtyminen käsi- ja konetyökaluihin. Koneterien valmistus ja asettelu. Huonekalujen käsin- ja koneellinen valmistus täydestä puusta ja vaneerilla käyttämällä raaka-aineena koti- ja ulkomaisia puulajeja. Väritys ja pintakäsittely.

Rakennus- ja viivotinpiirustus. ipk. I Viivottimen, harpin, tushipiirtimen ja mittapuikon käyttö rakennuspiirustuksessa. Rakennusteknillisen piirustuksen alkeet. Yksinkertaisia kopio- ja suurentamistehtäviä kuten pohjakaavoja, julkisivuja, leikkauksia, ikkunoita, ovia, portaita, uuneja y. m. lyijykynä- ja tushipiirustuksina.

II Sama kuin edellisessä mutta tehtävät sovellettuina eri ammattikurssien ja -osastojen vaatimuksia silmälläpitäen.

Sommittelupiirustus. ipk.

Yl. ammatkoul. 1—3 luokka: Peruskurssi: keskus-, nauha- ja pintaornamenteja y. m. tushilla. Samat tehtävät väreissä. Sommeltoa annettua mallia mukailemalla.

Ammattikurssi. Erilaisia sommittelutehtäviä myöhemmällä asteella oppilaan ammattialaa silmälläpitäen.

Taideteolliskoulu, 1 vuosi k. Kasvien piirustusta tushilla. Keskus-, nauha- ja pintaornamenteja tushilla. Samat tehtävät väreissä. Liike- ja tavaramerkkejä. Partiolaislippuja. Riippukyltti. Pöytälamppu, jalka sorvattua puuta (rakennepiirustus). Koristelemattomien keramiikkamaljakkojen muototutkimia. Tuntikiilpailuja. »Kisällinäyte» oppilaan ammattialalta.

Taideteolliskoulu, 2—3 vuosi k. Rinnakkaisia väri- ja valööriharjoitelmia. Yleisiä muotoiluharjoitelmia määrättyjen perusmuotojen perusteella. Sommittelutehtäviä eri aineita ja eri tekotapoja silmälläpitäen sekä huomioottaen eri ammattiosastojen tarpeita. Sommittelut toteutetaan koulun työpajoissa ja ateljeereissa opintoajan sallimassa laajuudessa.

Koulun järjestämiä ja ulkopuolisten tilaajien toimeksiannosta kilpailuja.

Sovellettu tekstaus. pk. Tekstauksen ja tekstin asemointi ja keskinäinen suhde. Aikakauslehtien päällysten sommitelmia m. m. foto- ja autotypiakuvia sekä värikuvia käyttäen. Tekstijulisteita ja ilmoitusten sommittelua.

Taidehistoria. pk. Lyhyt yleissilmäys kuvaamataiteitten kehitykseen lähinnä tyyllilliseltä kannalta ja lukuvuodesta toiseen jatkuva eri maiden taiteen lähempi tarkkailu kolmevuotista kurssia silmälläpitäen. Opetus tapahtuu pääasialliselta osaltaan heijastuskuvien avulla.

Tekstaus. ipk. Futuran ja roomalaisen meisselityylin rakenne. Harjoitelmia eri piirustusvälineitä käyttäen. Kirjainten ja sanojen välejä valaisevia harjoitustehtäviä. Historiallisten ja nykyaikaisten kirjaintyylien soveltamista erilaatuisiin tehtäviin silmällä pitäen eri ammattikurssien ja -osastojen erikoistartetta. Pikatekstausharjoituksia.

Tekstiilityö. pk. Alkutyöt kutomista varten. Kudontatehtäviä ammattiopin tunneilla selostettuja sidoksia soveltaen. Metrikangasta ja kappalekudonnaisia osaksi esikuvien ja osaksi sommitteluluokalla suoritettujen ehdotusten mukaan.

Tekstaus ja ladonta. ik. Perehtyminen erityyppisiin kirjainmuotoihin tekstausharjoituksin lyijykynällä ja tushilla. Tekstipinnat alkukirjaimineen. Latomaluonnoksia. Ladontatöiden sommittelukilpailuja. Luonnosten toteuttaminen latomalla.

Tyylioppi. ipk. (lyhyempi kurssi). Vanhat itämaiset sekä Kretan, Kreikan ja Rooman tyyli. Keskiajan ja uuden ajan eurooppalaiset tyyli. Islannin ja Itä-Aasian tyyli yleiskatsauksin. (Pitempi kurssi.) Vanhat itämaat, Kreta, Kreikka (m. m. egyptiläiset huonekalut ja koristeet, kaksoisviirnanmaan ornamenttiikka, Kretan ja Hellaksen maljakkomaalaus, kreikkalainen temppeli). Rooma, varhaiskristillinen ja bysanttilainen taide, islam (m. m. roomalainen atriumtalo ja Pompeijin koristetyylit, Islamin koristetaide, tekstiilit, keramiikka ja metallitaide). Kiina ja Japani, romaniikka (m. m. Kiinan pronssit, keramiikka, japanilainen sisustus- ja puutarhataide, romaani-lainen kultasepänataide). Eurooppalaiset tyyli gotiikasta biedermeieriin, Euroopan sisustus- ja huonekalutaide, fajanssi, porsliini, silkki ja sametti, takorauta- ja kultasepänataide gotiikasta biedermeieriin; yleistaustana lyhyt esitys rakennustaiteen kehityksestä erikoisemmin huomioimalla gotiikan katedraaleja ja Suomen keskiajan kirkkoja).

Valokuvaus, pk. (mainospiirtäjille). Kameraoppia. Negatiivien kehittämistä ja suurentamistöitä. Mainoskuvaus- y. m. harjoitustehtäviä.

Värioppi. I ik. (painajat ja latojat). Väri- ja sideaineiden alkuperä ja kemiallinen kokoomus eri painomenetelmissä. Painovärien keskinäinen sekoituskel-
poisuus ja niiden sopivaisuus vaatimuksiltaan erilaisiin painotöihin. Värien ja
niiden eri ominaisuuksien tuntemus. Soinnutusharjoituksia.

II ipk. (painajat, mainospiirtäjät ja kirjankuvittajat). Lyhyt esitys eri väri-
järjestelmästä. Värikokeiden esitys. Värisävy. Valoisuus. Kyllästys. Valo-
värit ja esinevärit. Värikuvat. Värit painoteollisuudessa ja graafikon huo-
mioitavat seikat ammatissaan painotöitä silmälläpitäen.

Äidinkieli. ik. Oikeinkirjoituksen pikakurssi ja pilkut. Ainekirjoituksia,
osaksi jäsennöitynä ja osaksi oppilaiden vapaan valinnan mukaan. Harjoit-
uksia arkisessa elämässä esiintyvien kirjoitusten laadinnassa. Äidinkielen
suullista käyttöä lyhyiden esitelmän sekä keskustelutilaisuuksien muodossa.

V. ERIKOISKURSSIT.

Taideteollisuuskeskuskoulu järjestää ajoittain erikoiskursseja taide-teollisuuden ja taidekäsityön eri aloilla toimivia varten.

Kalenterivuodeksi 1945 järjestetty erikoiskurssi silkkikutomojen työntekijöille ja työnjohtajille on tulevan lukuvuoden aikana vielä toiminnassa syyslukukauden ajan. Lukuvuosina 1945—46 ja 1946—47 tulee toimeenpantavaksi erikoiskurssi faktoreita varten (faktorikoulu).

Lopuksi tulee lukuvuotena 1945—46 järjestettäväksi väliaikainen veistonopettajien valmistuskurssi entisestään keskuskoulussa toimivan piirustuksenopettajien valmistusosaston yhteydessä.

Erikoiskurssi faktoreita varten.*

Pääsyaatimukset: Latojan tai painajan opin suorittaneisuus. Etusijalla ovat ne hakijat, joita kirjapainon johto suosittelee lähinnä omaa faktorintarvettaan varten. Todistukset opin suorittaneisuudesta ja koulutiedoista sekä mahdolliset suositukset on liitettävä hakemukseen. Hakemukset on lähetettävä kesäkuun 15 p:ään mennessä Taideteollisuuskeskuskoulun kansliaan, osoite Helsinki Ate-neum B. Oppilaiden valinta suoritetaan heti sen jälkeen.

Kurssimaksu: Lukukausimaksuna kannetaan 300 mk.

Kurssinjohtajana toimii kirjapainonjohtaja V. A. Vuorio.

Lukuvuosi: Sama kuin keskuskoulun. Kts. siv. II.

Opinnot ja tutkinnot: Kts. siv. 13.

Opetussuunnitelma: 1 vuosikurssi 1945—46: Ammattiteoria, lataminen ja painaminen 3 tuntia viikossa; tyylioppi 2 t. v.; värioppi 2 t. v.; tekstausta 2 t. v.; ammattioppi 3 t. v.; kirjanpito 2 t. v.; kielten opiskelu ulkopuolella koulun kieliopistossa lähemmin annettavien tietojen mukaan.

* Kurssista on sanomalehti-ilmoituksin ja kiertokirjelmin kirjapainoille aikaisemmin tiedoitettu.

Opettajat. Opettajina ja luennoitsijoina toimivat taideteollisuuskeskuskoulun latojain ja painajain kurssin vakinaiset opettajat sekä lisäksi ammattimiehet ja erikoisalojen asiantuntijat.

Väliaikainen veistonopettajien valmistuskurssi.*

Kurssiaika: Lukuvuosi 1945—46 käsittäen 32 työviikkoa.

Pääsyehdot: Kurssille otetaan miespuolisia osanottajia, joilla on:

a. Taideteollisuuskeskuskoulun piirustuksenopettajain valmistusosaston päästötodistus tai saman keskuskoulun jonkin muun osaston päästötodistus ynnä todistus suoritetuista keskikoulun oppimääristä ainakin äidinkielessä ja matematiikassa, tai

b. kansakoulunopettajatodistus, jossa piirustuksessa ja veistossa vähintään arvosana 8, tai

c. kotiteollisuus- tai ammattikoulun opettajaksi valmistavan puualan ammattikoulun päästötodistus ynnä todistus suoritetuista keskikoulun oppimääristä ainakin äidinkielessä ja matematiikassa.

Opetussuunnitelma: Kurseilla noudatetaan — edellä mainitut pääsyehdot huomioiden — seuraavia erilaisia opetussuunnitelmia:

Opetusaineet	a Taidet. keskusk.		b Kansak. opett.		c Ammatti- opett.	
	Syys.	Kev.	Syys.	Kev.	Syys.	Kev.
1. Käsivara- ja sommittelupiirustus	—	—	4	4	4	4
2. Muovailu	—	—	—	4	4	4
3. Muoto-oppi	—	—	1	1	1	1
4. Tyylioppi	—	—	2	2	2	2
5. Koti- ja taidekäsiteollisuus ..	1	1	1	1	1	1
6. Kaunokirjoitus	2	2	—	—	2	2
7. Tekstaus ja sen teoria	—	—	2	2	2	2
8. Projektiopiirustus	—	—	2	—	2	—
9. Huonekalupiirustus	4	4	4	4	4	4
10. Rakennepiirustus	4	4	4	4	2	2
11. Erikoisosapiirustus	4	4	4	4	2	2
12. Puutyöt, pintakäsittely ja työkalujen kunnossapito ..	18	15	6	6	3	3
Siirto	33	30	30	32	29	27

* Kurssista on aikaisemmin ilmoitettu sanomalehdissä ja kiertokirjelmin.

Opetusaineet	a Taidet. keskusk.		b Kansak. opett.		c Ammatti- opett.	
	Syys.	Kev.	Syys.	Kev.	Syys.	Kev.
Siirto	33	30	30	32	29	27
13. Puunleikkaus	—	3	—	3	—	3
14. Pahvityöt ja kotikirjan- sidonta	3	—	3	—	3	—
15. Ammattiopirustus	2	2	2	2	2	2
16. Viilaus ja rautalankatyö sekä läkki- ja rautapeltityö	3	—	—	—	3	—
17. Taonta ja metallinpakointus	—	3	—	3	—	3
18. Fysikaalinen veisto	3	3	3	3	3	3
19. Kasvatusoppi	2	—	—	—	2	—
20. Veiston opetusmenetelmä- oppi	1	—	1	—	1	—
21. Veiston harjoitusluokat, ope- tuksen harjoittelua	—	2	2	—	—	2
Viikkotunt. yht.	47	43	41	43	43	40

Kurssin osanottaja, joka aikaisemmin on suorittanut taideteollisuus-
koulussa jonkin sen ammattiosaston kurseista ja tällöin saanut
arvosanan jossakin yllämainitussa opetusaineessa, on veistonope-
tajakurssin vastaavasta oppiaineesta vapautettu.

Opettajat. Opettajina ja luennoitsijoina toimivat taideteolli-
suuskoulun opettajat sekä niissä opetusaineissa, jotka eivät
varsinaisesti kuulu koulun ohjelmaan, k. o. erikoisaineitten am-
mattimiehet.

Ilmoittautuminen, johon on liitettävä kaikki pääsyehdoissa
edellytetyt todistukset, on lähetettävä taideteollisuuskeskuskoululle,
osoite Helsinki, Ateneum B tulevan kesäkuun 30 p:ään mennessä.
Oppilaiksi hyväksytyille lähetetään kirjeellinen vastaus. Anomus-
kirjeihin liitettäköön postimerkit palauttamista varten. Hyväksyt-
tyjen hakijain tulee henkilökohtaisesti ilmoittautua samojen ohjei-
den mukaisesti kuin taideteollisuuskoulun oppilaat, kts. siv. 13.

SISÄLTÖ.

	Sivu.
Alkusanat	3
I Järjestysmuoto ja hallinto	5
II Ilmoittautuminen, opinnot ja tutkinnot	13
III Opettajat	14
IV Luennot ja harjoitukset	17
V Erikoiskurssit	25

25-✓